

qbus lacte rē. sicut pueris. i. pe. z. Sicut modo geniti in-
fantes rōnabiles sine dolo lac cōcupiscite rē. i. Cor. 3. Tā-
q̄ parvulis in xpo lac vobis potum dedi nō escas.

Deide cū dicit. (Dis. n. g. lactis rē.) Exponit similitudinem
Et p̄io expōit illud qd̄ dixit de lacte. Secūdo illud qd̄ di-
xit de solido cibo ibi. (Perfectoz aut rē.) Circa primum
duo facit. P̄io. n. ponit expositionē. Secūdo expositionis
rōnes ibi. (Parvulus. n. ē rē.) Dicit ḡ. Ita dico qd̄ idigetis
lacte sicut pueri. Dis enī g. lactis ē particeps expers est ser-
monis iusticie. i. ois g. indiget nutrirī lacte expers est. id est
nō potest habere partē in sermonib⁹ iusticie pfecte itelligē-
dis. Mat. 5. Nisi abundauerit iusticia v̄ra plusq̄ scribaz.
puer. 15. In abūdātī iusticia v̄ra maxima ē. D̄s aut nō sūt
p̄icipes pueri. Esa. 28. Quē docebit sciētia: aut quē intelli-
gere faciet auditū: ablactatos a lacte: anulos ab yberib⁹.
Sed cōtra. qz apl̄s superius multa valde difficilia tradi-
dit eis. s. de mysterio trinitatis: z de sacramēto icarnatōis:
z multa alia ardua. Ergo vel nō erāt puuli: vel talia tradē-
da sunt parvulis. Respōdeo dicēdū ē s̄m augu. qd̄ nō ē itelli-
gendum qd̄ in doctrina fidei alia sunt tradēda maioribus
z pfectis. z alia ip̄fectis. Nō enim ē iter eos ista differen-
tia. Eadē enīz v̄risq̄ sunt tradēda. sed puulis pponenda
sunt: sed nō exponēda nec ptractāda. qz it̄lectus eoz ma-
gis deficeret q̄ eleuaret. Lac s̄m glo. est sicut verbū caro
factū ē. Contra. nō minoris difficultatis ē hoc itelligere q̄
quō verbū erat apud deū. Unde augustinus dicit qd̄ istud
iuenit in libris platonis. nō tñ illud. Ipse aut augustin⁹ nō
poterat suspicari qd̄ sacramēti haberet verbū caro factus
est. Respōdeo dicēdū est qd̄ cognoscere verbū caro factus
est: per simplicem fidē est satis facile. qz pōt cadere in ima-
ginatione z aliquo modo in sensu. sed verbuz apud deū oīo
excedit oēs sensum. z nō nisi p rōnē pōt: z cū multa z maxi-
ma difficultate comprehendī.

Cōsequēter assignat rōnem cū dicit. Parvulus enim est:
nō quidem etate: sed sensu. Tripliciter aut aliqs dicit̄ par-
vulus. Est enīz aliquis parvulus p humilitatem. Mat. 11.
Reuelasti ea parvulis. Etate. Gal. 4. Quāto tēpore heres
parvulus est rē. Sensu. i. Cor. 14. Nolite pueri effici sensu
bus. sed malicia parvuli estote: sensibus aut pfecti sitis. Et
isto mō accipit̄ hic parvulus.

Deide cū dicit. (Perfectoz aut rē.) Exponit illud qd̄ di-
xerat de cibo solido. Doc. n. patet in corporalib⁹: qd̄ qñ hō
puenit ad etatem pfectaz: virtut fortiori z nobiliori z soli-
diori cibo. Sic spūalis qñ puenit ad pfectionez spūalē de-
bet ei pponi doctrina solidior. Ista aut pfectio duplex ē
Una est pfectio s̄m it̄lectū: qñ aliqs habet iudiciū itel-
lectus ad recte discernēdū z iudicādū de his que sibi ppo-
nuntur. Alia est pfectio s̄m affectū: quā facit charitas: que
ē cū aliqs totalr deo inheret. Un̄ Mat. 5. post p̄cepta cha-
ritatis d̄r. Estote ḡ pfecti. rē. Est autē pfectio charitatis vt
dicit augustin⁹: vbi nulla ē cupiditas. Quāto. n. quis magl
ascēdit in deū: tāto plus cōtēnuit tēporalia. ps. Quid enīz
mibi est in celo rē. Hoc enīz habz sacre scripture doctrina
q̄ in ipsa nō tñ tradunt̄ speculāda sicut in geometria: sed
etiam approbāda per affectū. Un̄ Mat. 5. Qui autēz fece-
rit z docuerit rē. In alijs ḡ sciētys suffic̄ qd̄ hō sit pfect⁹ s̄z
it̄lectū. In istis vero requir̄ qd̄ sit pfectus s̄m it̄lectum
z affectū. Loquēdum est igit̄ alta mysteria pfectis. i. Cor.
z. Sapiētia loq̄mur iter pfectos. Unusq̄sq̄ enī s̄m qd̄ ē di-
spōsit⁹ sic iudicat: sicut iratus aliter iudicat durāte passio-
ne. z aliter ipsa cessante. Et silr icōtinēs aliter iudicat ali-
quid esse bonū tēpore passionis. aliter post. Et id̄ dicit p̄s
q̄ vnusq̄sq̄ q̄lis est talis sibi finis videt̄. z qz ea q̄ in sacra
scriptura tradunt̄ p̄tinēt ad affectū: nō tñ ad it̄lectuz. id̄
opz eē pfectū in vtroq̄. Et id̄ apl̄s volēs ostēdere q̄ sint

perfecti: qd̄ sit tradēdus iste solidus cibus. dicit qd̄ sunt isti q̄
p sua s̄suetudine h̄nt sensus exercitatos. Un̄ ista pfectio
ne q̄tuor sunt attēdēda. s. ipsa pfectio in se in quo cōsistat. z
q̄tū ad hoc dicit. Qui habēt sensus exercitatos. Et veni-
enter loq̄t. In hoc enī exprimit v̄trāq̄ pfectionē. qz vt di-
cit p̄s it̄lectus p̄t iudicat de appetēdis z agēdis dicit̄
sensus: qz est relatus ad aliqd̄ p̄ticulare. Un̄ nō accipit̄ hic
sensus p sensu exteriori. Qui ergo sentit que dei sunt p̄-
ctus est. Phil. 3. Quicūq̄ pfecti sumus hoc sentiamus. i.
Cor. 2. Nos autē sensuz xpi habem⁹. Qui vō nō sentiunt
nisi carnalia deo placere nō possūt: vt ps̄ Ro. 8. Sc̄do
attēdēda est dispositio eius in quo est: qz debet esse exer-
citatus. i. Ti. 4. Exerce te ipsum ad pietatē. Qui enī nō est
exercitatus nō p̄t h̄re rectū iudiciū: qd̄ ad hoc requir̄. Eccl̄i
34. Vir i multis expert⁹ cogitabit multa. Itē qd̄ nō ē exper-
tus pauca recognoscit. Tertio causa huius exercitatio-
nis: z hec ē s̄suetudo: nō. s. ocium: sed frequētia actus. Et id̄
dicit. Pro s̄suetudine. s. recte agendi. puer. 22. Adolescēs
iuxta viā suā etiam cū senuerit nō recedet ab ea. Si ergo
v̄s esse pfectus nō des te ocio: sed assuesce te bonis a iu-
uentute. Quarto finis huius exercituz: quia. s. ad discre-
tionez boni z mali. Tunc. n. pfectus est quādo discernit
inter bonum z malum. Esa. 7. Sciat eligere bonū z repro-
bare maluz. Dec autem sunt tria. s. discretio iter bonum z
malum. inter bonū z melius. inter malū z peius. In his. n.
requir̄ rectitudo iudicij.

CAP. VI.

Quapropter intermittentes inchoa-
tionis christi sermonem ad perfe-
ctionem seramur: non rursus ia-
cilentis fundamentum penitentie
ab operib⁹ mortuis: z fidei ad des.

baptis matuz doctrine: impositionis quoq̄ ma-
nuū ac resurrectōis mortuoz z iudicij eterni.
Et hoc faciemus: siquidem permiserit deus.
Impossibile enim est eos qui semel sunt illu-
minati: gustauerunt etiam donū celeste. z par-
ticipes facti sunt spiritus sancti. Sustauerunt
nihilominus bonum dei verbum virtutesq̄ se-
culi venturi: z prolapsi sunt: rursus renouari
ad penitētiam: rursus crucifigentes sibi met-
ipsis filium dei: z ostentui habentes.

Supra apl̄s fecit mētionē de pōtificatu xpi s̄m ordinez
melchisedech: z ostēdit tarditatez eoz qd̄ scribebat: hic re-
dit ad suū ppositū. Et circa hoc tria facit. qz p̄io aperit in-
tentionē suā. Sc̄do ostēdit eius difficultatez ibi. (Et hoc qd̄
dem faciem⁹ rē.) Tertio declarat suā itentionē ibi. (Cōsi-
dimus aut rē.) Circa primuz duo facit. qz p̄io manifestat
suū ppositū. Sc̄do exponit qd̄ dicit ibi. (Nō rursus iaciē-
tes rē.) ppositū suū ē qd̄ p̄missis his q̄ p̄tinēt ad inchoa-
tionez doctrine xpiane vult proseq̄ alia altiora. Un̄ dicit.
Iā dictū ē qd̄ pfectis op⁹ ē solido cibo. quapropter intermit-
tentes inchoationē doctrine xpi p quā xps inchoat eē in no-
bis qd̄ est p doctrinā fidei. Ep̄e. 3. Habitare xps p fidē in
cordib⁹ nr̄is. Seramur ad pfectionē. i. ad ea q̄ spectāt ad p̄-
fectionē doctrine xpi. i. Cor. 13. Quādo factus sum vir eua-
cuauī q̄ erant puuli. Hoc aut s̄m glo. ad duo referri pōt. s.
vel ad it̄lectum vt. s. ex quo homo puectus est debet in-
termittere perilia z vacare pfectis. i. Cor. 2. Sapiētia loq̄-
mur iter pfectos. Vel ad affectū. Et est sensus qd̄ nō semp
est stādus in sensu icipiētium. Sed opz tendere ad statum
perfectoz. Heñ. 17. Ambula corā me z esto pfectus. Dic

Ad hebreos

est duplex obiectio. et primo de hoc quod dicit intermitteres inchoationem: quod nunquam debet intermittere inchoatio. ps. Et dixi: nunc cepi. Job. 27. Justificationem quam cepi tenere non deseram. Respondeo dicendum quod contingit dupliciter intermittere inchoationem. Vel quantum ad estimationem et sic semper debet homo esse sicut incipiens et tendens ad maiora. Phil. 3. Non quod iam ceperim aut quod iam perfectus sis. Vel quantum ad perfectionem et sic semper debet nisi homo transire ad statum perfectum. Phil. 3. Que retro sunt obliuiscens ad ea que priora sunt me extendens. In via enim dei non progredi est regredi. **C** Alia obiectio est de hoc quod dicit. Seramur ad perfectionem. Perfectionem non consistit in silis. Mat. 19. Si vis perfectus esse vade et vende omnia etc. Non omnes autem tenentur ad consilia. Respondeo dicendum est quod duplex est perfectio. Una scilicet exterior que consistit in actibus exterioribus que sunt signa interiorum sicut virginitas, voluntaria paupertas. Et ad hanc non omnes tenentur. Alia est interior que consistit in dilectione dei et proximi. Col. 3. Charitatem habentes quod est vinculum perfectionis. Et ad perfectionem homo non omnes tenentur. sed omnes tenentur ad eam tendere. quod si quis nollet plus diligere deum non faceret quod exigit charitas. Dicit autem seramur et hoc secundum impulsione a spiritu sancto. Ro. 8. Qui spiritu aguntur hi filii dei sunt. Ut sicut quod portati a deo quod portat infirmitatem nostram. Esa. 46. Audite me domus iacob et oves refugium domus israel quod portamini a meo utero. Ut sicut portati adiuuati. Gal. 6. Alter alteri onera portate.

C Deinde cum dicit. (Non rursus iacietes etc.) Expone quod dicit et intendit ostendere que sunt illa que faciunt ad inchoationem doctrine christi. Et vti similitudine. Per fidem enim aia edificat in spirituali edificio. Sicut ergo in corpali edificio primo ponitur fundamentum: ita hic prima rudimenta doctrine christi sunt quasi fundamentum. Sz 3. quod infra. ii. ponitur fides esse fundamentum. fides autem vna est. Ephe. 4. Unus dominus: vna fides: vnum baptismum. hic autem ponitur sex fundamenta. que videtur quod male. Respondeo dicendum est quod fides fundamentum est virtutum. Ista autem que ponitur hic sunt fundamentum doctrine christi. Dicit non rursus que si ita firmiter ponamur quod non oporteat iterato ponere. Ut quod videtur posuistis: et non oportet iterare. Multum autem signat ordinat ista apostolus. Sicut enim in via generationis et cuiuscumque motus prius est recessus a termino a quo. et post accessus ad terminum ad quem. ita dicitur hic quod penitentia est recessus a peccato. et sic est quasi quoddam fundamentum in ista vita. Nemo enim secundum augustinum sine voluntatis arbitrio potest novam vitam inchoare: nisi peniteat eum preterite. Unde dominus in principio predicationis dicit. Penitentiam agite. Mat. 4. Et ideo dicit. Penitentia ab operibus mortuis. Opera enim mortua dicuntur vel que secundum se sunt mortua vel sunt mortificata. Res dicitur viua quoniam habet officium proprie virtutis a quo cuius deficit deus mortua. Opera nostra sunt ordinata ad beatitudinem que est finis hominis. Et ideo quoniam non ducunt ad beatitudinem nec ordinari possunt dicuntur mortua. et hec sunt opera facta in peccato mortali. infra. ii. Sanguis christi quod per spiritum sanctum obtulit seipsum immaculatum deo emundabit conscientias nostras ab operibus mortuis. Opera vero facta in charitate per peccatum mortificantur. quod non habent virtutem vt mereantur vitam eternam. Ecce. 18. Dominus iusticie eius que fecerat non recordabuntur. Penitentia vero facit quod ista reuiviscunt: quod reputantur ei ad vitam eternam. In accessu vero ad terminum primo est fides. Et ideo dicit. Fundamentum fidei ad deum. Proprium autem fidei est quod credat homo et assentiat non visis a se: sed testimonio alterius. Hoc autem testimonium vel est hominis: et istud non facit virtutem fidei. quod homo et fallere et falli potest. Ut istud testimonium est ex iudicio diuino. et istud verissimum et firmissimum est: quod est ab ipsa veritate: que nec fallere nec falli potest. Et ideo dicit. Ad deum: vt. assentiat his que deus dicit. Jo. 14. Creditis in deum et in me credite. Secundo in isto processu sunt sacramenta fidei. Hec autem sunt duo sacramenta intransiuntium. de his enim transiunt agit hic apostolus. Et ista sunt baptismus primum. et secundo est confirmatio. Quantum ad primum dicit. Baptisma-

tum. Sed 3. Ephe. 4. Una fides: vnum baptismum. Non ergo plura sunt baptismata. Respondeo: dicendum est quod triplex est baptismus. scilicet fluminis: fluminis: et sanguis. sed duo vltima. quod non habet vim nisi referatur ad primum. quod illud operis habet in proposito si non assit facultas in habentibus vnum liberi arbitrii. Et ideo non sunt tria sacramenta: sed vnum sacramentum per quod regeneramur ad salutem. Jo. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto etc. Inter ista vero baptismum sanguinis plus habet de effectu baptismi: si tamen primum fuerit in proposito: vt contrarium non teneat in mente: sicut per de incoetibus: quod non erat in opposita dispositione. Baptismus enim virtutem habet ex merito passionis christi. Ro. 6. Quicumque baptizati sumus in christo iesu in morte ipsius baptizati sumus etc. Sicut ergo baptizati conformatur morti christi sacramentaliter: ita martyr realiter. Et ideo istud baptismum habet totum effectum baptismi quantum ad hoc quod purgat omnes culpas et peccata: non tamen imprimat characterem aliquem. Et ideo si recipies martyrium sine baptismum aque resurgeret esset baptizatus. Penitentia vero non tamen habet de effectu baptismi: quod non tollit omnes penas licet tollat culpam. Sicut tamen martyr conformatur se morti christi per exteriorem passionem. ita penitens per interiores. Gal. 5. Qui christi sunt carne sua crucifixi perit cum vitis et concupiscentiis. Jo potest esse tanta quod tolleret omnem culpam et penam. sicut per in latrone et magdalena. Unde penitentia de baptismum quantum supplet baptismi vicem. Et quod non liceat illud iterari. ideo instituta est penitentia. Ista ergo dicuntur baptismata. quod habent effectum baptismi. Sz tamen sunt vnum baptismum: quod non agitur nisi illud habeat in proposito. **C** Secundum sacramentum intransiuntium est in ipsa manu impositione. Hec autem est duplex. Una est miracula facies sicut quoniam christus per manus impositionem curabat infirmos. Luc. 4. Singulis manus imponens curabat eos. Alia est sacramentalis. et hec est duplex. Una in sacramento ordinis. i. Ti. 5. Manus nemini cito imposueris. Alia est in sacramento confirmationis ad renovationem. Tit. 3. Per lauacrum regenerationis et renouationis spiritus sancti etc. In confirmatione enim datur spiritus sanctus ad robur. Sicut enim in esse nature prius generatur homo et postea augetur et roboratur: ita in esse gratie. Tertio sequitur terminus motus: ad quem motus terminantur. et ille est duplex. Duo enim expectantur. Primum est resurrectio corporis. et ista est fidei fundamentum: quod sine hac inanis est fides nostra. i. Cor. 15. Ite expectamus remunerationem que fiet per iudicium. Eccles. 12. Luncta que fuerit adducet deus in iudicium. Et ideo dicit. Iudicium eternum. non quod illud iudicium duret per mille annos sicut voluit lactantius: sed tamen erit in momento: sed deus eternus: quod sententia que ibi dabitur in eternum durabit. Mat. 25. Ibi sunt hi in supplicium eternum: iusti autem in vitam eternam. **C** Et sciendum est quod omnia ista que dicit se velle hic tractare sunt que si quedam rudimenta fidei. Unde predicat ea nouitius. Act. 17. et in multis alijs locis.

C Deinde cum dicit. (Et hoc quod dicitur faciem etc.) ostendit difficultatem propositi sui exequendi. Difficile enim est et in se et respectu auditorum. Unde tria facit. Primo inuit quod in hoc potissime indiget diuino auxilio. Secundo subdit quod quorundam ibecillitate ibi. (Impossibile est enim etc.) Tertio adducit quoddam similitudinem ibi. (Terram enim que sepe etc.) Dicit ergo. Seramur ad perfectum: et hoc faciemus si permiserit deus. Minus autem dicit et plus significat. non est tamen necessarium quod dominus permittat: sed operis quod omnia faciat. Sap. 7. In manu dei nos et sermões nostri. Et ideo omnia ponere sub confidentia diuini auxilii.

C Deinde cum dicit. (Impossibile est enim etc.) ostendit ibecillitates eorum. erant enim imbecilles ad audiendum. Sicut enim in corporalibus nullus status est ita periculosus sicut recidiuantius: ita in spiritualibus qui post gratiam cadit in peccatum difficilius surgit ad bonum. Et circa hoc facit tria. Primo proponit bona que perceperant. Secundo difficultatem causam in eis ex reciduo ibi. (Et lapsi sunt etc.) Tertio assignat rationem ibi. (Rursus crucifigentes etc.) Bona autem

quedam sunt presentia: quodam vero futura. Ipse vero in presenti habuerunt spiritalem regenerationem: et quantum ad hoc dicit. Illuminati. Ephe. 5. Eratis aliquando tenebre: nunc autem lux in domo. Ista autem illuminatio fit per fidem. Act. 15. Sicut purificatis corda eorum. Habet etiam bonorum dei participationem: et quantum ad hoc dicit. Et gustauerunt donum celeste. Donum istud est gratia et dicitur celestis: quia a celis deus eam dat. ps. Dedit dona hominibus. Et Jac. 1. De datum optimum: et omne donum perfectum desursum est descendens a parte luminis. Et est etiam in eis participatio diuine bonitatis. z. pe. 1. Per quem. scilicet. christum maxima nobis et preciosa promissa donauit. Ideo dicit. Participes facti spiritus sancti. Quia enim dona dantur ex amore: et ideo istam participationem attribuit spiritus sancto. Est autem participare partes capere. Solus autem christus spiritum sanctum habuit ad plenitudinem. Jo. 3. Non enim ad mensuram dat deus spiritum. Alii enim sancti de eius plenitudine receperunt: et participes facti sunt: non quodam substantie: sed distributionum eius. Supra. z. Et variis spiritus sancti distributionibus. i. Cor. 12. Diuisiones gratiarum sunt idem autem spiritus et cetera. Item in presenti habuerunt doctrine eruditionem. Et quantum ad hoc dicit. Gustauerunt nihilominus bonum dei verbum. Verbum istud dicitur bonum: quia est verbum vite eterne. Jo. 6. Domine ad quem ibimus verba vite eterne habes. ps. Quae dulcia faucibus meis eloquia tua. Dicit autem gustauerunt: quia non solum intellectu: sed et reficit affectum: in quo est quedam saporatio. ps. Gustate et videte quoniam suavis est dominus. ¶ Bona autem futura habuerunt in spe. Ro. 8. Spe salui facti sumus. Et idem dicit. Virtutesque seculi venturi. Quorum autem quedam habent non solum in spe: sed et in quadam ichoatione: et ille sunt dotes aie. scilicet. visio: tentio et fruitio. et illa habentur in quadam ichoatione: in qua sunt fides spes et charitas que istis respondet habetur in presenti. Alia autem sunt bona. scilicet. dotes corporis. scilicet. subtilitas: agilitas: impassibilitas: claritas: quae solum habentur in spe.

¶ Cōsequenter cum dicit. (Et prolapsi sunt et cetera.) ostendit difficultatem ad resurgendum causatam ex casu. Ubi notandum est quod non dicit lapsi simpliciter. sed prolapsi. id est. totali lapsi. quia si lapsi tantum essent: non ita difficile foret resurgere. Prover. 24. Septies in die cadit iustus et resurgit. Quod si diceret apostolus illos quod prolapsi sunt impossibile esse resurgere. tunc posset dici quod in hoc notat maximam difficultatem resurgendi. scilicet. propter peccatum. et propter superbiam: sicut patet in demonibus. Sed quia dicit illos quod semel prolapsi sunt non posse renouari et cetera. nec est aliquid peccatum in hoc mundo a quo posset homo penitere. ideo aliter est intelligendum. ¶ Unde sciendum est quod ex hoc loco sumpsit nouatus quodam: quod fuit presbyter ecclesie romane: occasione errandi. Voluit enim quod nullus post baptismum poterit ad penitentiam resurgere. Sed ista positio falsa est sicut dicit arbanasus in epistola ad serapionem: quia ipse paulus recepit inuestuolum corinthi. Sicut ps. 2. Cor. 2. et sicut Gal. 4. quia dicit Silioli mei quos iteque parturio et cetera. Est ergo intelligendum sicut dicit augustinus. quod non dicit quod impossibile est penitere: sed quod impossibile est rursus renouari. id est. baptizari. Tit. 3. Per lacerum regenerationis et renouationis et cetera. Nunquam enim posset homo sic penitere quod posset iteque baptizari. Et hoc dicit apostolus: quia secundum legem iudei multoties baptizabantur. sicut ps. Marci 7. Et idem ad istum errorem remouendum dicit beatus apostolus.

¶ Deinde cum dicit. (Rursus crucifigentes et cetera.) assignat rationem quare baptismus non iteratur. quia baptismus est quedam cofiguratio mortis christi: sicut ps. Ro. 6. Quicumque in christo baptizati sumus in morte ipsius baptizati sumus et cetera. Nec autem non iteratur: quia christus resurgens ex mortuis iam non moritur. Ro. 6. Qui ergo iterato baptizantur rursus christus crucifigunt. Vel aliter quod denotet repugnantiam gratie christi. vel scilicet. velint frequenter peccare et post iterum baptizari. vel scilicet. non referant ad iterationem baptismi: sed ad lapsum eorum qui peccant. Qui scilicet

quantum in ipsis est rursus crucifigunt christum. quia christus pro peccatis nostris mortuus est semel. i. petri. 3. Quis ergo peccas baptizatus quantum in te est das occasionem ut iterum crucifigatur: et sit contumelia christo in cuius sanguine te lotum maculas. Apoc. 1. Dilexit nos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. ¶ Lectio. II.

Erra enim sepe venientem super se bibens imbrē et germinans herbam oportuna illis a quibus colitur accipit benedictionem a deo. proferens autem spinas ac tribulos reproba est et maledictio proxima. cuius consummatio in combustiones.

¶ Supra ostendit apostolus difficultatem ad suum propositum exequendum puenientem ex eorum culpa: hic adducit ad hoc quandam similitudinem. Et primo quantum ad bonam terram. Secundo quantum ad malam ibi. (Proferens autem et cetera.) Sciendum est autem quod secundum unam expositionem supra voluit apostolus illos quod semel baptizati sunt non posse iteque baptizari vel renouari ad penitentiam. Alia autem est expositio que ibi dimissa fuit: quod impossibile est eos quod in hac vita semel illuminati sunt rursus in alia vita renouari ad penitentiam. Eccles. 9. Quicquid potest manus tua facere istanter operare: quia nec opus: nec ratio: nec sapientia: nec scientia est apud inferos et cetera. Jo. 9. Venit noster qui nemo potest operari. Rursus exponat. id est. post hanc vitam. Et huius ratio est. Duo enim causant penitentiam. Unum est quod datur efficacia. scilicet. meritum passionis christi. i. Jo. 2. Ipse est pro peccatis nostris. Aliud autem est exemplum penitentium: quod habemus in christo per considerationem. scilicet. considerando austeritatem: paupertatem et tandem passionem. i. pe. 2. Christus passus est pro nobis vobis relinquens exemplum et cetera. Sic ergo intelligitur quod dicit. Rursus crucifigentes. id est. crucis christi fructum percipientes. et hoc quantum ad id quod datur efficaciam penitentiae. Et ostentui habentes. quantum ad exemplum penitentium. Et sic accipitur ostentum in bonum. Ista vero similitudo que ponitur hic de terra potest referri vel ad id quod supra dictum est. Seramur ad perfectionem. et tunc erit sensus quod si seramur habebimus benedictionem sicut terra bona. Vel potest continuari ad dictum immediate secundum expositionem utraque siue de baptismo siue de alia vita. Illa tamen de baptismo magis est literalis. Et sic est sensus. Sicut terra culta si iterato profert spinas quantum colitur: sed comburitur: sic homo peccans post baptismum ulterius non abluitur. Et tangitur circa bonam terram. Primo beneficium impesum. Secundo fructum quem profert ibi. (Et generans herbam et cetera.) Tertio premium ibi. (Accipit benedictionem et cetera.) Terra ista est cor humanum. Luc. 8. Quod autem ceciderit in terram bonam hi sunt qui in corde bono et optimo et cetera. quod dicit terra quia sicut terra indiget pluuia: ita homo indiget gratia dei. ps. Visitasti terram et inebriasti eam. Esa. 55. Quomodo descendit imber et inruit eam et germinare eam facit et cetera. Sed beneficium quod percipit est doctrina fidei quasi imber superueniens quam dominus pluit in cordibus auditorum mediatoribus predicatoribus et doctoribus. Esa. 5. Nudabo nubibus ne pluatur super eam ymbrem. Job. 36. Effundit ymbres ad istam gurgitum qui de nubibus fluunt et cetera. Nunc ymbrem bibit quando quod audit intelligit: et ad illud afficitur. Esa. 55. Omnes sitientes venite ad aquas et cetera. Ista doctrina est desuper veniens quia est super se: et quantum ad principium huius doctrine. Quedam enim doctrina est de terra: quia scilicet. homo inheret terrenis. Alia est de celis: que scilicet. docet celestia. Jaco. 3. Non est ista sapientia desursum descendens: sed terrena animalis et diabolica. Et post sequitur ibidem. Que autem desursum est

sapientia: primum quidem pudica est. Vel super se. id est super facultatem humane rationis. Ecclesi. 3. Plurima super senium hominum monstrata tibi sunt. Dicit autem non semper nec raro: sed sepe: quia ut dicit Augustinus. et habetur hic in glosa. Si semper vilescit. si raro non sufficit et negligitur. Job. 16. Audiui frequenter talia. Fructus est. quia generat herbam optimam cultoribus. Ita sunt bona opera que facit homo per doctrinam susceptam. Hebr. 1. Herminet terra herbam viuentem. Ita terra colitur primo a deo. Joan. 15. Pater meus agricola est. Colitur etiam a prelato. i. Corinthio. 3. Ego plantavi apollo rigauit. Colitur etiam ab homine ipso. Prover. 24. Diligenter exerce agrum tuum. Est ergo oportuna deo ad gloriam. p. me. cor. 10. Omnia in gloriam dei facite. Aliis ad meritum et ad gloriam. i. Thef. 2. Vos estis gloria nostra et gaudium. Ipsi vero operanti ad vitam eternam. Ro. 6. Habetis fructum vestrum in sanctificationem: sine vero vita eterna.

Deinde cum dicit. Accipit benedictionem a deo. ostendit premium. s. benedictionem diuinam. Ita autem benedictio nihil aliud est quam factio bonitatis in nobis. Que quidem in presenti vita fit imperfecta: sed in futuro erit perfecta. i. Petri. 3. In hoc vocati estis ut benedictionem hereditate possideatis.

Deinde cum dicit. Proferens autem. agit de mala terra de qua primo supponit beneficium quod dictus est. Secundo ponit malum fructum dicens. Proferens autem. Tertio ostendit penam ibi. Reproba est. Fructus sunt spine. id est minora peccata. et tribuli. id est maiora que pungunt conscientiam propriam. et quandoque etiam alienam: illa. s. que sunt contra proximos. Hebr. 3. Spinas et tribulos germinabit tibi. In pena vero ponit tria. s. diuinam reprobationem iudicariam condemnationem ibi. Maledicto proxima. Et finalem punitionem ibi. Cuius consummatio. Quantum ad primum dicit. Reproba est. Sicut enim predestinatio est condemnationis. Ergo aliquis frequenter rigetur peccatis salutaribus signum est reprobationis si persistat in peccatis. Jere. 6. Argentum reprobum vocate eos: quia dominus piecit eos. Condemnatio est quia prima maledicto. Mat. 25. Ite maledicti in ignem eternum. Punitionis est cuius consummatio in combustionem et cibum ignis.

Lectio.

III.

Confidimus autem de vobis dilectissimi meliora et viciniore salutis: tam et si ita loquimur. Non enim iniustus est deus ut obliuiscatur operis vestri et dilectionis quam ostenditis in nomine ipsius: qui ministratis sanctis et ministratis. Lupinus autem vnumquemque vestrum eandem ostentare sollicitudinem ad expletionem spei usque in finem ut non segnes efficiamini. verum imitatores eorum qui fide et patientia hereditabunt promissiones.

Quia apostolus multa que dura videbantur de statu istorum dixerat: modo ne ex illis desperaret ostendit qua intentione hoc dixerit. s. ut ipsos a periculis retraheret. Unum circa hoc duo facit. Primo enim ostendit fiduciam quam de ipsis habebat. Secundo subdit rationem confidentie ibi. Non enim iniustus deus est. Dicit ergo. Ita dixi quod terra que profert spinas et tribulos. Et ne credatis quod ego tales vos reputem confidimus de vobis dilectissimi et hoc propter fidem

et charitatem meliora et viciniore salutis. Ubi commendat statum ipsorum ex duobus. s. ex eo quod iam erant: et ex quo dicit meliora supponit quod erant in bono statu. et ex eo quod expectabatur in futurum. Unde dicit viciniore salutis. Ro. 13. Nunc autem propior est nostra salus quam cum credidimus. Quanto enim quis proficit in bonis tanto magis appropinquat salutis. Sequitur. Ita et si ita loquimur. i. quia et si sic loquimur. sed est ut reddamur vos cautos et hoc procedit ex charitate. ps. Corripiet me iustus in misericordia et increpabit me.

Deinde cum dicit. Non enim iniustus deus est. ostendit rationem confidentie que duplex est. Una ex bonis ipsorum preteritis. Alia ex permissione dei ibi. Ab hac namque. Quia vero apostolus duo dixerat. Unum. s. quod de ipsis confidebat. Aliud quod aspere ipsis loquebatur. id est uno facit. Primo. n. assignat rationem primi. Secundo rationem secundi ibi. Lupinus autem. Ratio autem que ipse de his ostendit. hec est. quia recordatur multorum bonorum que ipsi fecerunt. Unum dicit. Confidimus autem. Et que: quia non est iniustus deus ut obliuiscatur. Contra. Ecce. 18. Si auerterit se iustus a iusticia sua. Et paulo post ibidem sequitur. Deus iusticie eius non recordabitur. Et ibi subdit. Quia via domini equa est. Ratio dicitur dum est quod homo cadit post gratiam dupliciter potest se habere. Uno modo quod in malo perseveret et tunc deus omnes iniusticias eius obliuiscitur. Alio modo quod peniteat et tunc bonorum precedentium recordatur: quia reputatur sibi ad meritum. Unum dicit glo. quod mortificata reuiscit. Sed tunc vero exigat quod deus non obliuiscatur si peniteat sicut dicit glo. Ergo cadit sub merito quod resurgat a peccato. et sic mereatur gratiam: quod est impossibile. Ratio dicitur dicitur est quod duplex est meritum. Unum quod initium iusticie et illud est meritum ad dignum. Aliud quod soli misericordie inititur quod dicitur meritum congrui. Et de isto dicit quod iustum est. id est congruum quod homo qui multa bona fecit mereatur. Ita enim misericordia est adiuncta quodammodo iusticie plusquam in illo nunquam aliquid fecit. Et isto modo non obliuiscitur deus operis nostri et dilectionis. Soli. n. charitati debet vita eterna. Jo. 14. Si quis diligit me fructum meum seruabit. Quicquid enim non est ex charitate non est meritorium. i. cor. 13. Charitatem non habet nihil mihi prodest. Et idem hic non dicit tamen operis vestri: sed addit dilectionis. quia et sicut dicit gregorius non est amor dei otiosus. Operatur enim magna si est: si operari renuit amor non est. i. Jo. 3. Non diligamus verbo neque lingua: sed opere et veritate. Jo. 3. subdit. Quia ostenditis in nomine ipsius. Col. 3. De quodcumque facitis in verbo aut in opere: omnia in nomine domini nostri iesu christi. Quid autem ostenderint et in quo ostendit quia ministratis sanctis. s. subueniendo necessitatibus sanctorum. Mat. 20. Qui cumque voluerit iter vos fieri maior sit vester minister. Ro. 12. Necessitatibus sanctorum conuicantes. Et quia in omnibus est necessaria continuatio. id subdit. Et ministratis et id si peccastis ex diuina misericordia adiuncta iusticie dabit veniam.

Consequenter cum dicit. Lupinus autem. Assignat rationem que ita dure locutus fuerat. s. ex desiderio salutis ipsorum. Unde circa hoc tria facit. Quia primo ostendit suum desiderium. Secundo subdit imminens periculum ibi. Ut non segnes efficiamini. Tertio declarat per exemplum ibi. Uel imitatores. Dicit ergo non diximus ista quasi desperantes de vobis: sed magis quia cupimus vnumquemque. id est de vnoquoque vestrum. Phil. 1. Testis est mihi deus quomodo cupiam vos omnes in visceribus iesu christi. Sed quid cupimus? Ostendere eandem sollicitudinem. id est ut sitis solliciti ostendere per exhibitionem operis hanc sollicitudinem ad bona: quam semper habuistis. Unde patet quod ad opera pietatis requiritur sollicitudo. Luce. 10. Martha martha sollicita es. Item ad primum salutem. 2. Tymoth. 2. Sollicite cura te ipsum probabilem exhibere deo. Et quare ad expletionem spei. scilicet ut implendo quod cepistis consequamini quod speratis.

Ro. 5. Spes nō cōfundit. Et hoc totū vsq; in finē. Qui. n. perseverauerit vsq; in finē hic saluus erit.

Deinde cuz dicit. (Ut nō segnes efficiamini rē.) ostēdit periculuz quod est pigricia: rē est segnities timor future bone operatiōis pp timorē. s. vel ne deficiat vel ne peniteat. puer. 22. Piger dicit. leo est in via. Unde pigri semp allegant impedimenta.

Deide cuz dicit. (Uerū imitatores rē.) ponit exemplū. Quasi dicat. Nō sitis pigri sed magis imitamini accipiendo exempluz in pphetis. Jac. 5. Accipite exempluz patientie rē. Et seqtur. Pphetas. Et in alyz scis. s. aplis. p^o Lor. ii^o. Imitatores mei estote sic rē ego xpi. Sitis g̃ imitatores eoz q̃ fide sine qua ipossibile est placere deo. Infra. ii^o. Et patiētia cōtra aduersa: hereditabūt pmissiōes. Per fidez enī formatā rē patiētiā acqritur hereditas pmissa. Infra. ii^o. Scī p fidē vicerūt regna rē. **Lec. III.**

ABrae namq; promittens deus: quoniam neminem habuit per quez iuraret maiorem: iurauit per semetipsum dicens: nisi benedicens benedicam te multiplicans multiplicabo te: rē sic longanimiter ferens adeptus est repromissionem. Homines enim per maiorem sui iurant: rē omnis cōtrouersie eozum finis ad confirmationez est iuramentum. In quo abundantius volens deus ostendere pollicitationes heredibus immobilitatem consilij sui interposuit iusiurandum vt per duas res immobiles quibus ipossibile est mētiri deum fortissimuz solatium habeamus qui confugimus ad tenendam propositam spem: quam sicut anchoram habemus anime tutam ac firmaz rē incedentem vsq; ad interiora velaminis: vbi p̃cursor pro nobis itrouit iesus sm ordinē melchisedech p̃tifer fact^o in eternū.

Supra apostolus ostēdit cām quare de istis cōfidebat: rē hoc ppter bona que fecerūt: hic ostēdit idēz ex pmissiōne facta patribus. Un̄ circa hoc facit duo. p̃mo enī p̃mittit pmissiōne. Sc̃do assignat rōnem dictoz ibi. (Homines enī per maiores sui rē.) Circa p̃mū tria facit. p̃mo enī ostēdit cui facta sit pmissiō. Sc̃do ostēdit pmissiōnis modū esse conueniētē ibi. (Quoniā neminez habuit rē.) Tertio pmissiōis effectū ibi. (Et sic longanimiter rē.) Promissio facta est abrae. Gal. 3. Abrae dicte sūt pmissiōes rē. Et huius est ratio. qz per fidē iheremus deo: rē ideo per fidem cōsequimur pmissiōes. p̃mū enim exemplū fidei fuit in abraam. rē hoc qz p̃mus recessit a cōsortio infidelū. Heñ. 12°. Egredere de terra tua rē. Sc̃do qz p̃mus aliquid credidit qd erat supra nām. Ro. 4. Qui cōtra spem in spe credidit rē. Unde Heñ. 15. Credidit abraam deo rē reputatum est ei ad iusticiā. p̃mus enim accepit signaculuz fi dei. s. circūcisionē. Ro. 4. **Mod^o pmissiōis ē q̃stuz ad duo. p̃ q̃m ad iuramentū iterpositū. 2° q̃m ad vba pmissiōis ibi. (Nisi benedicēs benedicam tibi.) Dicit g̃. deus volēs ostēdere pmissiōne suā firmā rē stabile: qz nō habuit maiore se per quez iuraret. ps. Excelsus super oēs gētes dñs rē. Iurauit per semetipm. Heñ. 22. Per memetipm iurauit dicit dñs rē. In quo habes exēplum q̃ iuramentuz de se non est illicitū: qz scriptura nihil deo attribuit qd de se sit peccatū. Intēdit enī scriptura nos ad deū ordinare rē ducere. Ephe. 5. Estote imitatores dei sicut filij charissimi rē. Tamē iterdicit frequētia iuramenti. Ecce. 23. Iurationi nō as-**

sueteat os tuū rē. Item iuramentū in vanū. Exod. 20. Nō sumes nomē dei tui in vanū rē.

Cōsequēter cū dicit. (Nisi benedicēs rē.) ostēdit modū pmissiōis. Quasi dicat. Nō credat mibi nisi benedicaz tibi: vt sit modus iuradi quasi p excreationē. Dicit autē benedicēs qd p̃tinet ad bonoz collationē. B̃ndictio enī dñi diuites facit: sicut dī puer. 10. Et multiplicabo te: qd etiaz p̃tinet ad plis numerositatē. Et vtrūq; fuit abrae pmissū sicut p̃ Heñ. 14. r. 25. Ingeminat autē benedicens vt desigmet bona tēporalia rē spūalia rē trinitatē b̃ndictiōis. Uel b̃ndicēs b̃ndicam in multitudie plis sancte: que Heñ. 22. designat per stellas celi. vbi dī. Suspice celum rē numerositas plis male rē peruerse que ibidē. s. 22. cap^o designatur per arenā maris. Ingeminat etiam multitudo qd est vel ppter numerositatē plis bone vel male. Uel ppter cōtinuitatē multitudinis. Uel b̃ndicā in bonis gratie rē multiplicabo in bonis glorie. ps. Quaz magna multitudo dulcedinis tue dñe rē. **Effectus pmissiōis fuit qz longanimiter ferens rē. Longanimitas est nō soluz in faciēdo magis aliqd: sed etia in expectādo in longū. Abraā autē pmissiōne habuit nec vnq; passuz pedis terre possedit: vt dicit Act. 7. Et vsq; in senectutē prolē nō suscepit rē tamen a spe nō decidit. Jac. 5. Accipite exemplū fratres mei mali exitus rē longanimitatis rē laboris rē patiētie pphetas rē. Esa. 51. Attendite ad abraā patrem ṽm rē.**

Deinde cuz dicit. (Homines enī per maiores rē.) ponit rōnē predictoz: rē circa hoc facit tria. p̃mo enī ponit humanā cōsuetudinē. Sc̃do assignat rōnez cōsuetudinis ibi. (In quo abundātius rē.) Tertio subdit fructū rōnis ibi. Ut per duas res immobiles rē. Cōsuetudo enī humana duplex ponit. Una q̃tum ad id per qd iurat. Alia q̃tum ad effectū iuramenti ibi. (Et oīs cōtrouersie rē.) Illud autē per quod iuratur est maius: rē hoc rōnabilr. Nihil enim aliud est iurare nisi dubium cōfirmare. Sicut g̃ in sciētys nihil cōfirmat nisi per id qd est magis notū. Ita qz nihil certū est apud hoies q̃ deus ideo per ipm tanq; per maius rē certius iuratur. S̃z cōtra. Quadoq; enī iurat per filiuz qui minor est vt cū dicit per xpm. Aliquādo vero per creaturā sicut ioseph iurauit p salutē pharaonis. Heñ. 42°. Rñ deo. Dñm est qz duplex est modus iuradi p deū. Uno mō p simplicē attestatiōne: vt cū absolute dī p deū ita ē. Quasi dicat. Testis est mibi deus qz ita est sic dico. Ro. 8. Testis est mibi deus cui fui in spū meo rē. Aliquādo vō per excreationē qd fit quādo aliquid obligat ad vindictā deo si nō sit ita. puta caput vel aīa vl aliqd h̃ sic iurauit apls. 2° Lor. p. Testem deū inuoco in aīam meaz. Quasi dicat. Obligo aīam meā p testimonio p quo ipm nomē dei assumo. Et istud est grauissimū. Per creaturā aut iurat nō in q̃tum est talis: sed in q̃tum in ipsa relucet aliqd indicium dīne potestatis. Qz enī oīs potestas a deo est. Ro. 13. in q̃tum aliq; exercet ptatē sup aliquā multitudinē si iuratur p ipm iurat p deuz cuius potestas in ipso relucet. Et sic iurauit ioseph per salutē pharaonis. Hoc est ergo qd dicit bo mines per maiores sui iurant.

Deide cū dicit. (Et oīs cōtrouersie rē.) ponit effectū iuramenti q in B̃ consistit qz p iuramentū finit oīs cōtrouersia. sic n. i sciētys qñ resoluit vsq; ad p̃ma p̃n^o dem̃rabilia gescit ita dīna lege itroductū ē qz cū puenit ad p̃mā vitatē ē status: qd fit qñ ipa in testimoniū iuocat. Exo. 22. Applicabitur ad deos rē iurabit. rē sic sopit oīs qd rē cōtrouersia.

Deide cuz dicit. (In quo abundātius rē.) ponit rōnē qre deus voluit iurare. s. ad ostēdēdā firmitatē pmissiōis sue. Un̄ dicit. In quo. i. eo ipso deus iterposuit iuramentum volens abundātius rē. Abūdans enī fuit qd pmissit: s̃z abun-

Ad hebreos

dantius fuit qđ iuravit. Volēs inq̄ ostēdere heredit̄ pol-
licitationē. i. rei pollicite. Rom. 9. Qui filij sunt pmissiois
estimatur in semie. Ostendere inq̄ imobilitatē. Sciēdū
est qđ in his que a deo pcedūt duo sunt cōsiderāda: scz ipse
pcessus rex r cōsiliuz dei a quo talis pcessus causatur.
Cōsiliuz dei est oīno imobile. Esa. 46. Cōsiliuz meū stabit
r oīs voluntas mea fiet. Sed dispositio est bñ mutabilis.
Nā dñs aliquādo pñciat aliquid fm qđ exigit ordo r p-
cessus rerū sicut patet Esa. 38. Dispone domui tue: qz mo-
rieris tu r nō viues. Dabebat enim cursus infirmitatis qđ
ex illa moreret. Et similiter Jone. 3. Adhuc quadraginta
dies r niniue subuertetur: qz ipsa meruerat submersionez
sui ipsius. Jere. 18. Repete loquar aduersus gētes r aduer-
sus regnū: vt eradice: r destrua: r disperdas illud. Si peni-
tentiā egerit gens illa a malo suo quod locutus suz aduer-
sus eam:agam r ego penitentiā super malo qđ cogitauit:
vt facere ei rē. Et tūc pphetia est cōminatiois. Quādoqz
vero pñciat aliquid fm qđ respicit cōsiliuz dei eternuz: r
super hoc deus nūq̄ penitet nec illud retrahit. p Reg. 15.
Triumphatoz in israel nō parcat r penitudine nō flectet.
Tamē sciēdū est qđ quādocūqz dñs pmittit aliqd sub iu-
ramēto est pphetia pdestinatiois que est oīsua diuini
cōsili. Et ista pmissio penitus imutabilis est.

Deide cū dicit. (Ut per duas res rē.) Ostēdit fructū p-
missiois: r pmo ostēdit quis sit ille fructus. Scđo quis cō-
sequat hūc fructū ibi. (Quaz sic anchorā rē.) Fructus au-
tē est vt spes nostra sit certa. Un dicit. Ut habeamus for-
tissimū. i. firmissimū solatiū spei per duas res imobiles qđ
bus impossibile est mētiri. s. per deuz qui pmittit qui nō
mētitur. Num. 23. Nō est de? vt filius hoīs vt mētiat rē.
Et per iuramētū in quo est maior rfirmatio vitatis. Sciē-
dū est autē qđ sicut delectatio sensibilis est experiētia sen-
sibilis r memoria de pterito: ita spes de futuro. p Mach.
2. Dēs qui sperat in ipso nō ifirmat. Esa. 40. Qui sperat
in dño mutabit fortitudinē: assumēt pēnas vt aquile cur-
rēt r nō laborabūt rē. Dabeamus inq̄ nos qui r fugimus
a malis. s. mūdi ab impugnatione hostis ad tenēdā ppositā
nobis spem. ps. Dñe refugiu es nobis. puer. 18. Turris for-
tissima nomē dñi. Ad ipsaz currit iustus r exaltabit.

Deide cum dicit. (Quā sicut anchorā rē.) Ostēdit qđ fi-
deles pmissione istam cōsequatur: r vti quadā similitu-
dine. Cōparat enī spem ipsi anchorę que sicut in mari na-
uē imobilitat: ita spes aīaz firmat in deo i hoc mundo qui
est quasi quoddaz mare. ps. Hoc mare magnū r spaciosuz
manibus. Ista tamē anchora debet eē secūra: vt. s. nō defi-
ciat. Un sit de ferro. z. Thimo. p. Scio cui credidi r certū
sum rē. Jte debet eē firma: vt. s. nō cito a nauī remoueat:
ita hō v3 alligari isti spei sic anchora nauī alligat. Est autē
differētia iter anchorā r spem: qz anchora in imo figit: sed
spes in sūmo. s. in deo. Nihil enī in pñti vita est firmū vbi
aīa posset firmari r quiescere. Un Heñ. 8. Dicit qđ colum-
ba nō inuenit vbi requiesceret pes eius. Et ideo dicit qđ v3
icedere vsqz ad iteriora velaminis. Aplūs enī per sancta
que erāt in tabernaculo itelligit status pñtez ecclesie: sed
per sanctafanctoz que per velum distinguebant a sanctis
itelligit status future glorie. In illo ḡ vult qđ figat ancho-
ra spei nostre qui est modo velatus ab oculis nostris. Esa.
64. Oculis nō vidit deus absqz te que pparasti expectan-
tibus te. ps. Quam magna multitudo dulcedinis tue dñe
quā abscondisti timētibz te. Vanc ibi fixit pcurfor noster
qui ibi igressus est. Un Jo. 14. Vado parare vobis locuz.
Mich. 2. Ascēdit padēs iter ante eos. Et ideo dicit qđ ipse
tāqz pcurfor p nobis igressus est in iteriora velaminis:
r ibi fixit spem nām sic dicit in collecta in vigilia r in die
ascēsiōis. Tamē qz itra velum nō licebat itrare nisi sūmo

sacerdoti. Leuit. 16. Ideo dicit qđ iesus qđ p nobis igressus
est: factus ē pōtifer i eternū fm ordinē melchisedech. Ec-
ce qđ elegāter redit apls ad ppositū suuz. Ipse enī ceperat
loqui de sacerdotio: r tamē fuerat multū digressus: s3 nūc
ad istud redit sicut ps. CAP. VII.

It enim melchisedech rex sa-
cerdos dei sumi q obuiauit abrae
regresso a cede regum: r benedixit
ei: cui r decimas omnium diuisit
abraam: primuz quidem qui inter-
pretatur rex iusticie. deinde autem r rex salem:
quod est rex pacis: sine patre: sine matre: sine
genealogia: neqz initium dierum: neqz finē vi-
te habens: assimilatus autēz filio dei manet sa-
cerdos in perpetuum.

Supra apls. 5. cap. pbanit xpm eē sacerdotē. In. 6. autē
ca: iterposuit qđā ad pparādos aīos auditoz: hic redit ad
suū ppositū. Intēdit enī pbare excellētiāz sacerdotij xpi
ad sacerdotiū leuiticū. Et circa h̄ facit duo. Prio. n. ostēdit
excellētiā sacerdotij xpi ad sacerdotiū veteris testamēti.
Scđo ostēdit qđ fideles debēt sacerdoti xpo reuerēter sub-
di. Et h̄ in medio decimi capli ibi. (Dabētes itaqz frēs fi-
ducia rē.) Circa p̄mū duo facit. P̄mo enī ostēdit preroga-
tiua sacerdotij xpi sup leuiticos ex pte psonę ipsi? sacerdo-
tis. Scđo ex pte misterij. s. cap. ibi. (Capl3 aut sup ea rē.)
Circa p̄mū duo facit. Qz p̄mo ostēdit exitiā sacerdotij xpi
ex pmissione dina. Scđo ostēdit necitatez sacerdotij eius
ibi. (Talis enī decebat rē.) P̄missione vō ostēdit p illud
ps. Iuravit dñs r nō p̄nitebit euz rē. Un tria ostēdit ad p-
positū suū pbādūz. P̄mo illud qđ dī fm ordinē melchise-
dech. Scđo illud qđ dī iuravit ibi. (Et q̄tū ē nō sine iure
iurādo rē.) Tertio illud qđ dī. Tu es sacerdos ibi. (Et alij
qdem plures rē.) Circa p̄mū duo facit. Qz p̄mo ostēdit si-
militudinē ad melchisedech. Scđo ex hac similitudie p̄fert
sacerdotiū xpi leuitico ibi. (Intuemini aut rē.) Circa p̄-
mū duo facit. qz p̄mo describit cōditiones melchisedech.
Scđo ostēdit quō cōueniūt xpo ibi. (P̄mū qdē rē.) Des-
cribit aut melchisedech. p̄mo ex noīe cū dicit. Hic autem
melchisedech. Sic enī nomiat eū scriptura. Heñ. 14. Ubi
habēt hystoria quā apls hic supponit. Et h̄z Ho. hebrei di-
cunt ipm fuisse Sem p̄mogenitū Noe: r tūc qñ Abraā ha-
buit victoriā erat annoz 390. a. s. 309. r occurrit abrae ne-
poti suo. Scđo describit eū a dignitate. Erat enī rex r sa-
cerdos. Quātū ad p̄mū dicit. Rex salē rē. Et fm aliquos
salē dī hierlm. S3 ē hieronymus in qđā epla: qz vt ipse
dicit nō poterat eē qđ ei occurreret a hierlm qđ pbat ex si-
tu. Alj aut dicit qđ salē dī ille locus: de quo dī Jo. 3. qđ iux-
tā illuz ioānes baptigabat r menia illius loci erāt adhuc tpe
hieronymi. Quātū ad 2m dī. Sacerdos dei sumi. Antiqui-
tus enī ille qui iter filios erat antiquior erat sacerdos. S3
v3 est qđ tpe abrae multū inualuerat cultus ydoloz. Et
iō ne credat qđ eēt sacerdos ydoloz addit dei sumi. s. per
eēntiā nō p participationē vel nuncupationē. Deus enim
est creator oīum eoz qui dicunt v3: siue p participationē:
siue p errore. ps. Rex magnus sup oēs deos. Esa. 61. Vos
sacerdotes dñi vocabimini rē. Tertio dīscribit eū ab offō.
sacerdos enī medi? ē iter deuz r pplm. Debz ḡ aliqd pplō
cōferre. s. spiritualia r aliquid ab ipso accipere scz tempo-
ralia. p̄ Loz. 9. Si nos vobis spiritualia seminauimus nō
magnuz est si carnalia vestra metamus. P̄mo ḡ debz exhi-
bere rfortationē p bona monita. Un dī Heñ. 14. qđ quat-
tuoz reges vicerūt quinqz reges r captiū duxerūt loth